

Pensa un disig

L'editorial Denes, entre les seues múltiples propostes, aposta per fer arribar al públic una sèrie de publicacions que, sota el nom «Contes de Tots», mostra el món a través de la literatura escrita, en principi, per a xiquets i xiquetes. La col·lecció ha arribat al número 21 amb la poesia de Neus Carañana i les il·lustracions de Patricia Gómez. Aquest tàndem femení inaugura un món d'autèntiques «sensacions».

SENSACIONS

NEUS CARAÑANA

IL·LUSTRACIONS DE PATRICIA GÓMEZ

COL·LECCIÓ «CONTES DE TOTS», 21

30 PÀGINES

EDITORIAL DENES, VALÈNCIA, 2007

El paper setinat, els colors i els dibuixos, la lletra impresa damunt la imatge, el format amb què s'ha editat el llibre, són alguns aspectes que

criden l'atenció i que preparen el públic lector per entrar en tot un món de *Sensacions*. En la portada, una filera de siluetes humanes agafades de la mà conviden a sumar-se al grup que sembla esperar al llindar d'un univers fictici. Tan bon punt hi entrem, relliscarem per les notes d'una cançó d'amor, farem el camí de l'aigua, volarem amb ales de gavina o imitarem els moviments impetuosos de la balena. Uns poemes senzills, els de la ploma de Neus Carañana, que volen alligonar els més petits en temes com la solidaritat, l'ecologia, la immigració («Hereus de despulles, de l'alienació, de la fam i la imposició. La por a flor de pell, creuen la mar en escabrós vaixell. Busquen treball, un tros de pa, un sostre digne i agarrar-se a una mà. Els emigrants encara són els altres, els queda l'esperança de ser considerats com nosaltres»). Amb aquesta finalitat, l'autora recorre a un lèxic fàcil quan construeix els seus textos. Les enumeracions i les repeticions conformen l'esquelet de la seua proposta formal, de rimes senzilles i versos d'art menor. El quadern es completa amb una proposta didàctica, uns exercicis de comprensió i un vocabulari.

Els poemes troben un complement excepcional amb les il·lustracions de Patricia Gómez, llicenciada en Belles Arts i molt vinculada al món de l'ensenyament. Tot plegat, una proposta adre-

çada també a l'àmbit de l'escola com una eina més per treballar la llengua. També la pràctica de recitació oral o la cançó, per què no. En

aquest sentit, cal donar la benvinguda a iniciatives d'aquest tipus.

Ara bé, el perill que es corre quan, en nom de la «poca experiència lectora», escrivim poemes accessibles per a xiquets i xiquetes –majors de 10 anys en el cas que ens ocupa, no tan xiquets, doncs–, és que el resultat actua la majoria dels casos en detriment de la poesia mateix. Parlem de coses serioses. En «Sensacions», aquells poemes que descriuen el paisatge («Paratge», «Nostàlgia») ixen més ben parats que els que tenen com a finalitat denunciar algun tipus d'injustícia, com ara la fam dels xiquets del *tercer món*, la insolidaritat («Infància», «No hi ha cap raó»). Els primers poden ser un reflex de la mirada de l'autora que ressegueix el paisatge amb les paraules («Parany que t'arrimes a la vora de la séquia, mira d'esbrinar el que l'aigua pensa»), la qual cosa permet un resultat senzill i accessible, coherent amb el seu objectiu. En canvi, els altres («No hi ha cap raó per a la desigualtat, la maldat, no hi ha cap raó»), que són els que porten el missatge de compromís social, no reixen en el seu intent. La intenció supera el poema. Els versos, per tant, romanen insuficients en ells mateixos. Volem dir amb això que, de vegades, ens equivoquem si equiparem la idea de la poesia infantil amb l'absència de rigor amb el fet poètic mateix.

□ Begonya Mezquita

«Si vis pacem, para bellum»

El món anàleg i el món èlfic es barregen en aquesta novel·la per crear una ficció complexa, en què el lector no pot perdre's ni un detall de les complicades conspiracions, ni de les amenaces encobertes, ni dels tacticismes bèl·lics causats per una crisi que pot acabar per sempre amb el regne dels elfs de la llum.

EL REGNE EN PERILL

HERBIE BRENNAN

COL·LECCIÓ «ESFERA», 10

444 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Herbie Brennan, l'autor d'*El regne en perill*, és físic de formació, però escriptor i periodista de vocació. Aquesta última novel·la constitueix la tercera entrega d'una sèrie que ja va començar amb *El portal dels elfs* i que va continuar amb *L'emperador porpra*. Les tres novel·les d'aquest prolífic i guardonat escriptor nord-irlandès han estat publicades en la col·lecció «Esfera» de l'editorial Bromera, que aposta, en aquest cas, per títols juvenils que assegurin al lector un món ple de fantasia i de qualitat literària. La trilogia publicada fins ara per Brennan ha aconseguit ser un autèntic fenomen de vendes internacional i no deixa de ser un xicotet luxe que els nostres joves lectors la puguin llegir en la seua pròpia llengua. Tot i que, per exemple, *amoïnar* no siga, al meu entendre, la paraula més adequada, si tenim en compte la coherència

dialectal, per expressar la preocupació d'un dels personatges.

La novel·la comença amb una amenaça de guerra per part dels elfs de la nit, capitanejats per Lord Hairstreak, familiar directe de la reina Blue i del seu germà Pyrgus, que pretén desbancar la seua neboda i erigir-se com a sobirà absolut. Per poder-ho fer té tractes amb els dimonis i el món de l'Hinfern –infern amb *h* en aquesta novel·la– i sobretot amb el maligne Beleç, una aliança que acabarà girant-se-li en contra. Per altra banda, l'obstinada, inconscient i valenta reina Blue ha de vetllar per mantenir el fràgil equilibri del seu món mític i fantàstic. Així, del món anàleg –que és, precisament, el nom que rep el nostre món– és d'on provenen dos dels personatges de pes de la novel·la: Henry i l'excèntric senyor Fogarty. Aquest últim personatge, juntament amb la no menys sorprenent i protectora Madame Cardui, seran alguns dels que intentaran ajudar Blue a prendre les decisions correctes. No sempre ho aconseguiran, però.

La gran quantitat de personatges que tenen una funció determinada en el món èlfic apareixen recollits al final de la novel·la, en un glossari que ens ajuda a identificar les propietats de cada grup de criatures. La mitologia nòrdi-

ca es barreja amb la ciència i la voluntat de crear un suspens narratiu al final de cada capítol, que acabarà atrapant el lector en les diverses accions paral·leles que tenen lloc. Per una banda, tenim Blue i la seua dèria per conèixer les intencions veritables de Hairstreak, per l'altra Henry i l'abducció que pateix per part dels dimonis o també Pyrgus i l'aventura amb les flors de vidre, capaces de detenir el temps. La tímida història d'amor entre Blue i Henry només queda esbossada i sembla, al final de la novel·la, com un fil argumental en potència per a propers episodis. Qui vulga saber on duu una relació com aquesta, que s'espere a la pròxima entrega. Ja m'ho explicareu.

□ *Isabel Moll*

Aprent a llegir la natura

Descobrir, conèixer i sobretot estimar el carrascar de la Font Roja és possible amb la lectura de *Jordi i el reiet sabut*, llibre escrit amb gran sensibilitat per Jordi Raül Verdú.

JORDI I EL REIET SABUT

JORDI RAÜL VERDÚ PONS

IL·LUSTRACIONS DE ROSA ANNA CRESPO I QUIQUE SOLER

COL·LECCIÓ «LA CARRASCA», 1

40 PÀGINES

EDITORIAL MARFIL, ALCOI, 2007

L'origen, l'evolució i els objectius de l'educació ambiental poden datar-se cap els anys seixanta i setanta del darrer segle xx, quan el desenvolupament industrial donà lloc a la ràpida deterioració del medi ambient, amb la conseqüent necessitat de posar mesures urgents que aturaren aquest desastre ambiental. És en aquest context on s'estableix l'origen de l'educació ambiental, entesa com una proposta encaminada a propiciar un canvi d'aptitud radical en relació amb la nostra natura: substituir la visió antropocèntrica, que redueix el planeta a una font inexhaurible de recursos i ens porta al desequilibri ecològic, per una visió ambientalista, conseqüència de la qual seria l'intent d'establir un equilibri entre el desenvolupament humà i la conservació de la natura.

Avui en dia són moltes les eines de treball denominades «d'educació ambiental» que utilitzem per a conscienciar els diferents grups humans sobre la reali-

tat que els envolta, a més de transmetre coneixements, comportaments, aptituds i, al cap i la fi, la participació de cadascú en la seua vida quotidiana.

Jordi i el reiet sabut, llibre escrit per Jordi Raül Verdú Pons i il·lustrat per Rosa Anna Crespo i Quique Soler, és una eina de treball d'educació ambiental molt completa, –llàstima que els dibuixos estiguen en blanc i negre– editada per Marfil (Alcoi, 2006), en la col·lecció «La Carrasca».

Jordi és el protagonista d'aquesta narració, un xiquet alcoià a qui li agrada molt eixir al camp, al carrascar de la Font Roja. Ell i el seu amic pit-roig, un pardalet molt sabut, seran els que ens ajuden a descobrir, conèixer i estimar les meravelles i misteris de la natura, la diversitat de plantes, animals i altres qüestions relacionades amb aquest paratge natural. Nosaltres, com a lectors –joves o majors–, només hem d'obrir bé els ulls i gaudir de la lectura. A més a més, si volem seguir els passos de Jordi i el reiet, podem recórrer els camins i conèixer de pròpia mà els descobriments que ells hi fan: el llibre està acompanyat d'un mapa amb un itinerari de la Font Roja. Així doncs, ja siga com a lectors aventurers de butaca o com a lectors excursionistes a peu, si seguim totes les indi-

cacions, les explicacions i aclariments amb el suport de dibuixos i un vocabulari nou, acabarem descobrint, coneixent i sobre tot estimant el carrascar, com ho fan Jordi i el pit-roig.

En la mateixa col·lecció, «La Carrasca», Jordi Raül Verdú Pons té una llarga llista de publicacions: *El dinosaure del Menejador*, *Els fantasmes del mas de Tetuan*, *Els donyets del bosc*, *Troglo i la vall de la Fantasia*, *El vellet de la Safor*, *El barranc de l'Infern*, *Joanet i la seua colla d'amics* i *L'arbre misteriós*.

□ Nieves Avilés

Babalà ens ensenya a...

El conegut personatge de la programació infantil de la Televisió Valenciana, Babalà, és el protagonista d'una col·lecció de llibres per als més menuts que l'ens públic i l'editorial Bromera van començar a editar l'any passat, amb una clara finalitat didàctica.

BABALÀ ES RENTA LES DENTS

BENJAMI RAMON

IL·LUSTRACIONS DE TOMÀS FERRER

COL·LECCIÓ «BABALÀ», 6

---

24 PÀGINES

BROMERA-RTVV, ALZIRA, 2007

Babalà, el conegut gos que la Televisió Valenciana va escollir com a protagonista absolut de la seua programació infantil, és ara també protagonista d'una col·lecció amb la qual es pretén fomentar la lectura entre els més menuts. Al Club de Socis Babalà i a la pàgina web interactiva del programa s'hi afegeix ara la col·lecció «Babalà», formada per un total de sis llibres –*Babalà es renta les dents* és l'últim títol publicat–, històries originals i divertides que tracten temes importants per als primers lectors als qui van dirigits. La higiene, el reciclatge, l'educació viària, etc., són alguns dels temes que s'han tractat des de l'inici de la col·lecció, que vol divertir els xiquets i les xiquetes i, al mateix temps, donar-los algunes pautes bàsiques necessàries per adquirir uns hàbits i uns comportaments saludables. L'educació en valors i tots els temes transversals que els xiquets i xiquetes treballen a les seues escoles tenen amb la nova col·lecció una bona eina per transmetre'ls d'una manera relaxada i divertida. En *Babalà travessa el carrer*, el famós gos aprèn les pautes per a creuar carrers sense perill; en *Babalà t'ensenya a reciclar*, aprenem on va a parar totes aquelles deixalles que llancem al fem; en *Babalà va amb bicicleta* descobrim la millor manera d'anar amb bicicleta correctament. *Babalà es renta les dents* continua amb aquest tarannà didàctic i,

tal com el títol indica, ensenya els xiquets el perquè de la necessitat d'una bona higiene bucal. Un pirata mellat serveix a Babalà per a escenificar tot allò que no s'ha de fer amb la pròpia dentadura. Quantes vegades al dia hem de rentar-nos les dents, quins són els aliments dolents per a la nostra dentadura, com hem rentar bé les dents i quines són les zones bucals on hem d'insistir més, són algunes de les pautes que ens transmet Babalà en el seu nou llibre. Els dibuixos grans i a tot color i el llenguatge carregat d'humor i acudits, el fa interessant per als xiquets, que, de seguida, s'interessen per les il·lustracions i els colors. L'aprofitament d'un personatge televisiu conegut de sobra pels xiquets i xiquetes valencians és una idea perfecta per tal d'apropar-los a la lectura. Així, l'impacte entre el públic infantil està assegurat, i no sols pel protagonisme del gos. La presentació és molt atractiva, amb un format diferent (23 x 22 cm.); totes les pàgines van il·lustrades a tot color i adopten una estètica similar a la del còmic, i els textos són enginyosos i estan carregats d'un humor molt adequat per a l'edat dels lectors. Aquests són de Benjamí Ramon i els dibuixos, que ens transmeten un Babalà gairebé idèntic a l'original, són a càrrec de d'il·lustrador Tomàs Ferrer.

□ *Sònia Martínez Icardo*

Soledad adolescente

Otros lo llaman tristeza es una obra profunda y equilibrada en donde el autor evoca la capacidad del hombre para sobrevivir a pesar de sí mismo. Ante unas vivencias poco deseadas, los dos jóvenes protagonistas emiten una especie de código de auxilio. El azar se encargará de propiciar su definitivo encuentro.

OTROS LO LLAMAN TRISTEZA

CARLOS PUERTO

COL·LECCIÓ «ALGAR JOVEN», 28

134 PÁGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2007

En el panorama actual encontramos gran cantidad de escritores dedicados a la literatura infantil y juvenil con evidentes resultados de calidad. A ello se suma el interés de las editoriales por este tipo de literatura.

Carlos Puerto, autor de *Otros lo llaman tristeza*, nació en Madrid en 1942. Inició sus pasos en el mundo de las letras como guionista de cine y TV. De hecho, las series infantiles *Barrio Sésamo*, *Los mundos de Yupi*, o *Tres, dos, uno... ¡contacto!* llenaron la vida de los más pequeños en una determinada época. Igualmente escribió narrativa para adultos pero más adelante, y convencido de que su sitio literario era la escritura para jóvenes, dio el salto al género infantil y juvenil, terreno en el que ha conseguido diversos premios.

Carlos Puerto es un autor curtido en todo tipo de historias, razón por la cual no nos debe extrañar su incursión en

argumentos más o menos duros que, por otra parte, conoce bien. En *Otros lo llaman tristeza* nos entrega una novela que aborda diversos temas entre los que cabe destacar el comportamiento inseguro de una adolescente en el complicado mundo de la noche, y la decepción de un joven a quien sus dieciocho años no le han prevenido acerca del egoísmo, la frivolidad o el desamor.

Así pues, el autor narra las vidas paralelas de dos jóvenes que, aún sin saberlo, protagonizan casi las mismas cosas, y es que a veces el sincronismo es una casualidad maravillosa capaz de unir a dos mentes totalmente ajenas.

Con su maestría habitual, Carlos Puerto entrecruza las historias de los dos protagonistas de la obra: Alicia y Juan. Mientras la joven, añorando a su madre muerta, se deja arrastrar por los vaivenes de Jandro, habitual de la noche madrileña; Juan mantiene en su mente la idea del suicidio a causa del dolor que le produce el abandono de María, su primer y único amor.

Desencantados frente a la vida y su rutina, Juan y Alicia sienten las mismas sensaciones e incluso los mismos deseos de morir. Sufriendo sus propios fracasos, ambos jóvenes dirigen sus pasos hacia la Estación de Atocha, los dos eligen el invernadero de la estación pa-

ra descansar, pero ¿qué extraña casualidad les ha llevado hasta allí?

La novela se divide en trece capítulos, cada uno de los cuales comienza con acertadas frases, en cursiva, que tienen por objeto situar al lector frente a la historia que a continuación se narra.

Los personajes están perfectamente descritos tanto en su aspecto físico como en sus rasgos psicológicos, personajes que, lejos de ser perfectos, son débiles e inmaduros, debilidad que les hace pensar en una salida fácil ante las situaciones adversas que les toca vivir. Cada uno con sus motivos, los dos protagonistas se dejan arrastrar por la desesperación, sin embargo el dramático acto terrorista del día 11 de marzo en la Estación de Atocha cambiara por completo su manera de enfrentarse a la vida.

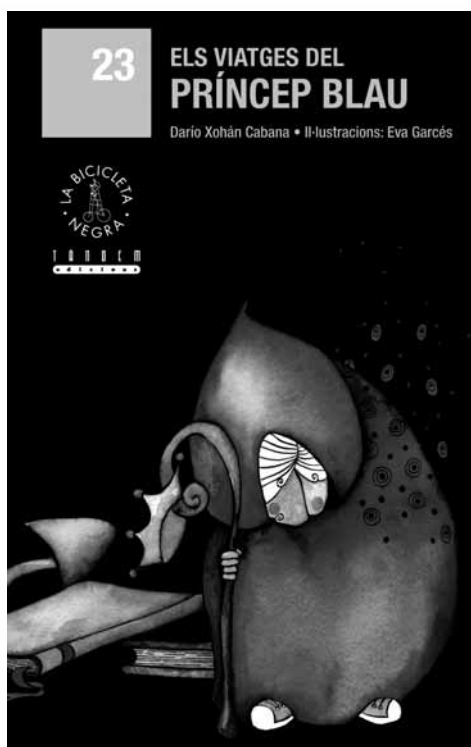
Otros lo llaman tristeza es una novela muy elaborada que el autor dirige al público juvenil pero que sin duda está pensada para todo tipo de lectores.

□ Mª Teresa Espasa

El príncep que no volia ser-ho

En una època en què la fantasia està tan de moda, hi ha qui aprofita per a revisar els contes tradicionals i reescriure'ls amb correcció política, tot embolcallant-los amb el mateix paper d'embolicar que la resta de contes tradicionals. *Els viatges del príncep blau* és el divertit resultat d'aquest exercici.

ELS VIATGES DEL PRÍncep BLAU

DARIO XOHÁN CABANA

IL·LUSTRACIONS D'EVA GARCÉS

COL·LECCIÓ «LA BICICLETA NEGRA», 23

---

96 PÀGINES

TÁNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2007

Els pares del príncep del conte, els reis, tenen problemes per a tindre xiquets. Ni tan sols la fecundació *in vitro* en un hospital de Suïssa els pot ajudar a tindre una descendència que necessiten, perquè comença a haver-hi confabulacions entre la noblesa per a ocupar el tron. Tanmateix, és a través dels mètodes dels contes tradicionals que la reina podrà quedar-se embarassada: a partir de les recomanacions d'una bruixa, a qui faran padrina del xiquet. Cel-luri, que és com li posen de nom al príncep, rep de la padrina tres presents, tres dons que li resultaran de gran ajuda en la seua vida. Però el xiquet, en realitat, no vol ser rei: vol ser bibliotecari. Però els pares, entestats en què siga un bon príncep, l'enviaran a córrer aventures pel món, i Cel-luri s'haurà de topar, com a bon personatge de conte, amb el drac, la fada malvada i la princesa a qui rescatarà. Tanmateix, totes aquestes coses no el satisfaran personalment i haurà d'idear una via alternativa al futur que li posen al davant els seus pares.

Darío Xohan Cabana és qui ens proposa aquesta història divertida, que juga amb l'imaginari col·lectiu de prínceps i princeses. Aquest escriptor gallec, que té premis com el «Vaixell de Vapor», o el premi «Xerais», membre de la Academia Galega, va escriure al seu dia aquest llibre

com un divertiment. Es tracta d'una novel·la publicada en gallec l'any 1992, que ens arriba ara en valencià a les llibreries; però amb els contes clàssics –sobre els quals assenta el fonament d'aquesta obra–, ja se sap, no passen mai de moda. Tàndem Edicions l'ha publicat dins la col·lecció de «La Bicicleta Negra» –recomanada a partir de 12 anys.

El vocabulari i el to emprats són ampul·losos i, utilitzats amb tota la intenció, ajuden a donar una ambientació monàrquica i grandiloqüent a la història. Aquesta característica és una bona invitació al lector adult a llegir, però també pot complicar la lectura als joves que els coste més llegir amb fluïdesa.

El conte està il·lustrat per Eva Garcés, en una coberta que suggereix bruixeria i imaginació, i fan ganes de trobar més dibuixos dins el conte.

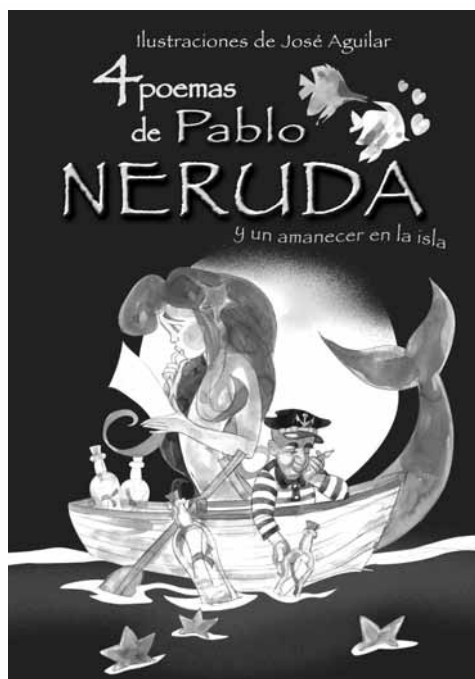
Es tracta d'una obra recomanable per a passar una estona divertida, per a riure; uns contes tradicionals de tota la vida passats pel tamís de la correcció política.

□ Marta Insa

Poesía para niños

El dibujante y escritor José Aguilar se ha especializado en textos e ilustraciones para cuentos infantiles. El libro que la editorial Versos y Trazos nos entrega es una palpable muestra de lo que se afirma. Hablamos de un libro que supone una joya dentro de la literatura infantil y juvenil.

---

4 POEMAS DE PABLO NERUDA

PABLO NERUDA

IL·LUSTRACIONS DE JOSÉ AGUILAR

COL·LECCIÓ «POETAS PARA TODOS»

36 PÁGINES

VERSOS Y TRAZOS, VALÈNCIA, 2007

No cabe duda de que la literatura infantil vive uno de sus momentos dorados, más aún cuando entre sus filas encontramos a escritores cuya dedicación y talento son irreprochables.

La particularidad de la literatura infantil son sus destinatarios, ello implica que los libros dedicados a los más pequeños deben ser peldaños que faciliten, en un futuro más o menos próximo, su camino hacia la lectura de otros autores que les aporten un mayor conocimiento del mundo y sus misterios.

En cuanto a los libros de poesía dedicada al mundo infantil y dada la dificultad que encierra un trabajo de tales características, es una labor digna de todo encomio, ya que su misión es, a un tiempo, entretener y formar pedagógicamente a los lectores infantiles.

En la mayoría de los casos los compradores de cuentos suelen ser las personas del entorno más cercano al niño, espe-

cialmente los padres que desean compartir con sus hijos algunos textos, tal vez de autores de un pasado inmediato. Se supone que rescatar valores de otro tiempo es un logro en cuanto al itinerario formativo de los niños.

Con este libro, la editorial Versos y Trazos lleva a cabo la edición de una obra realmente significativa, ya que a la indudable calidad de Pablo Neruda, cuyo nombre verdadero fue Neftalí Ricardo Reyes Basoalto, se une la obra gráfica de José Aguilar.

Poesía y dibujo son dos artes que interactúan entre sí en beneficio de los pequeños lectores, manteniendo un equilibrio que no pierde su intensidad.

En ningún momento las ilustraciones de Aguilar son ajenas a la línea temática de los poemas de Neruda, muy al contrario los dibujos tienen toda la fuerza y originalidad necesarias para ayudar a la comprensión poética.

Especialista en obras para niños, el artista gráfico ha publicado varios libros dedicados al mundo infantil con gran aceptación. En *4 poemas de Pablo Neruda*, Aguilar –autor de los textos que se incluyen en el libro junto a los poemas– divide la obra en tres partes. La primera parte de ésta pequeña gran obra está dedicada a informar a los lectores sobre la biografía de Pablo Ne-

ruda. En la segunda parte figuran los poemas propiamente dichos y en la tercera y última parte, titulada «Un amanecer en la isla», José Aguilar vierte sus propias reflexiones acerca del gran poeta chileno.

El primer poema elegido pertenece al libro *Veinte poemas de amor y una canción desesperada*. Su poema número 15 dice así:

«Me gusta cuando callas porque estás
como ausente
y me oyes desde lejos y mi voz no te toca.
Parece que los ojos se te hubieran volado
y parece que un beso te cerrara la boca.
(...)

Me gusta cuando callas y estás como
distante.

Y estás como quejándote, mariposa
en arrullo.

Y me oyes desde lejos, y mi voz no te
alcanza:

Déjame que me calle con el silencio tuyo.
(...)

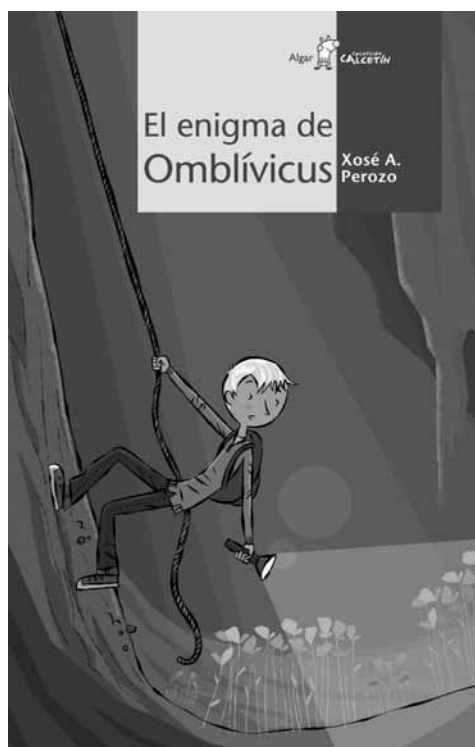
Me gustas cuando callas porque estás
como ausente...»

Ante nosotros tenemos treinta y seis páginas llenas de corazón y colorido que sin duda tendrán la aceptación de los pequeños lectores.

□ Mª Teresa Espasa

Las aventuras y desventuras del joven Cali

El enigma de Omblíficus, libro publicado por Algar Editorial en la Colección «Calcetín azul», recoge las divertidas y disparatadas aventuras de un chico de doce años que vive el enfrentamiento entre dos pueblos.

EL ENIGMA DE OMBLÍVICUS

XOSÉ A. PEREZO

COL·LECCIÓ «CALCETÍN AZUL», 28

176 PÁGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2007

Cali tiene doce años y vive en Omblíficus, pueblo vecino y rival irreconciliable de Figueiras. Cali, debido a su relación con Susana, hermana del jefe de la banda de Figueiras –los «churris»–, se ve envuelto en una serie de peleas. Es en la fiesta de San Juan, celebrada por los «llorones» de Omblíficus en la Plaza Mayor, alrededor de un enorme agujero-ombligo, donde esta rivalidad alcanza su máxima tensión.

Con el libro *El enigma de Omblíficus*, José A. Perozo nos presenta a Cali como un héroe trasgresor, al más puro estilo de Mark Twain, que se mete en líos a pedradas y participa en concursos de «meada de longitud», que habla de modo coloquial y lleva la aventura hasta los límites de lo prohibido. Pero el autor también somete al protagonista de la historia a la presión de un personaje adulto, dándole todo y arrebatándoselo después, incluso mostrándole

lo que es la traición y obligándole a ser un líder con personalidad en todas las circunstancias.

Uno de los mejores momentos literarios lo encontramos cuando Cali se adentra en el ombligo con la intención de coger del fondo unas flores para su novia como manifiesto de su amor por ella. Hasta ahora ningún joven de Omblívicus, de entre los que lo habían intentado, había conseguido sacar las flores enteras, pues al arrancarlas se convertían en pica-pica, pero Cali en su intento desaparece...

A raíz de los incidentes del agujero los jóvenes de ambos pueblos aúnan su amistad y conviven en un terreno común al que llaman la «Fundación». A partir de este momento vivirán otras muchas aventuras: la prisión y el rescate de Cali y los suyos, la construcción de una muralla que aísla el pueblo de Omblívicus del resto y otras muchas peripecias que acrecentarán la amistad y solidaridad de los jóvenes frente a la sinrazón de muchos de los adultos.

El enigma de Omblívicus fue publicado en gallego hace quince años (Editorial Sotelo Blanco, 1992); desde entonces Xosé Antonio Perozo (Llerena, Extremadura, 1951) ha publicado más de una treintena de títulos que abarcan tanto obras de teatro como cuentos in-

fantiles: *O enigma de Embívicus* (1992), *Contos máxicos*, *Aquello días malditos* (1997), *O vento de Antón* (Xerais 2004); pasando por libros de divulgación: *Quen é quen no primeiro Parlamento Galego* (Xerais 1982). Como narrador cuenta con libros de relatos como: *Segunda convocatoria* (Xerais 2004), y *Bailables* (1994). Y entre sus novelas encontramos: *La furia del carnero* (1994), *Martazul* (Premio Blanco Amor 2001), *Caderno de Riparia* (Premio de Novelas por Entregas de La Voz de Galicia 2003, Xerais 2004), *Rosas para Gabriela* (2004), *5 de agosto de 1936* (2005) y *Espérame* (Xerais 2006). Xosé Antonio Perozo además de su larga trayectoria como escritor y periodista, ha trabajado en diversos medios de comunicación y ha sido director del Área de Cultura de TVG y de la *Enciclopedia Galega Universal*.

□ Nieves Avilés

Recuperar les nostres rondalles

Després de cinquanta anys de ser publicades, ens arriba una nova edició, dedicada als més menuts, de dues rondalles d'Enric Valor, sumament cuidada, quasi de luxe, que inclou un CD-ROM; de la mà –o millor dit– de la veu de Toni Mestre, amb música de Cèsar Murillo i, per si fóra poc, amb il·lustracions de Dani Cruz.

LA RABOSA I EL CORB

ENRIC VALOR

IL·LUSTRACIONS DE DANI CRUZ

COL·LECCIÓ «RONDALLES», 2

32 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2007

LA MARE DELS PEIXOS

ENRIC VALOR

IL·LUSTRACIONS DE DANI CRUZ

COL·LECCIÓ «RONDALLES», 4

44 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2007

Si fem una ullada a l'allau de novetats infantils, ens adonarem de la quantitat de llibres nous escrits per encàrrec (molts són traduccions), que ixen al mercat, molts de dubtosa o de qüestionable qualitat literària. Davant d'aquesta dinàmica, un agraeix

iniciatives com la d'Edicions del Bullent, que des de fa uns anys ha apostat per recuperar el nostre llegat folklòric i cultural, i difondre'l entre els lectors més joves. Prova d'això són els quatre volums publicats en la seua col·lecció.

Hui en parlarem de *La rabosa i el corb*, una adaptació *sui generis* de les conegudes faules d'Esop. Ací, la trama és ben senzilla i està supeditada a la seua eficàcia exemplificant. A partir d'aquests emblemàtics animals, l'autor adverteix als xiquets dels perills de deixar-se emportar per la golafreteria i la ingenuïtat.

Per contra, *La mare dels peixos* pareix dissenyada pel seu contingut, estructura i llenguatge, per a lectors més grans. Una rondalla teixida per tres contes més menuts però imbricats, i més elaborats com si foren una novel·la curta o un conte llarg. En la primera, un matrimoni aconseguix tenir descendència gràcies a la captura d'una serp de mar; en la segona, un d'aquests fills mata un dragó de set caps i, com a recompensa, es casa amb la filla del duc; i una tercera història posa a prova la fidelitat i l'estima entre els germans bessons.

En aquestes obres no hem de mesurar ni buscar l'originalitat. La seua importància rau en el treball de recopilació de l'escriptor pels pobles de la nostra geografia, registrant per escrit tota aquesta rica tradició oral, d'una manera quasi arqueològica que, sinó, indefectiblement s'hauria perdut per sempre.

Malgrat tot això, no podem perdre de vista la seua aportació creativa i personal. Valor aclimata les seues rondalles a la nostra orografia. No ens ha d'estranyar l'abundància de topònims locals

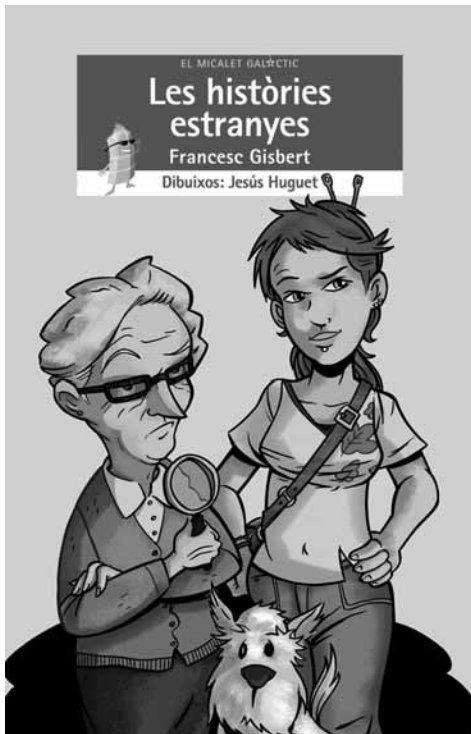
(penyes de Monfort, pic de Maigmó, o la seua estimada Foia de Castalla), de tal manera que quede reflectit el paisatge valencià, amb la seua fauna i flora característica o la nostra gastronomia autòctona (el torró de Xixona, el torrat d'Elx o els tramussos de la Ribera). Tot i així, Valor va ser més que un simple narrador. Va ser un filòleg que estimava la seua llengua. Per aquesta raó, en les seues obres li agrada emprar un llenguatge popular que, sense caure en el parany del clixé populista i pairal, dignifica la llengua de la gent del camp. Si les narracions de Valor ja són un valor segur, el fet d'estar bellament il·lustrades pel jove (però experimentat) Daniel Cruz, el CD-ROM que incorpora amb la veu de Toni Mestre i la música de Cèsar Murillo, fan que aquest llibre siga una oportunitat d'or perquè els nostres menuts s'inicien en una lectura de qualitat.

Però no serà tot flors i violes. L'única objecció que es pot retraure, és que s'hi troba a faltar un glossari final a mode de vocabulari que arreplegue algunes paraules sobretot en *La mare dels peixos*, que s'allunyen del lector estàndard *urbanitas* i, sobretot, dels lectors més menuts, als quals s'adreça.

□ J. Ricart

Elemental, estimada Àlicia

L'escriptor alacantí Francesc Gisbert (Alcoi, 1976), continua la nissaga detectivesca que es va iniciar amb *Misteris S.L.* Àlicia i la tia Sofia tornen per enfrontar-se a esdeveniments paranormals. Fantasmes i fins i tot vampirs gallecs omplen les pàgines de *Les històries estranyes*.

LES HISTÒRIES ESTRANYES

FRANCESC GISBERT

IL·LUSTRACIONS DE JESÚS HUGUET

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 130

121 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2007

El Micalet Galàctic, la col·lecció que Bromera dedica a lectors a partir de 12 anys, ens ofereix aquest cop un conjunt de relats fantàstics, d'aquells que agraden especialment als lectors més joves, encara més si es tracten esdeveniments misteriosos i les protagonistes són detectius perspicaces i intel·ligents.

De parelles de detectius n'hi ha hagut algunes a la història de la literatura universal. Sens dubte, el primer *duet* que ens ve al cap és el de Sherlock Holmes i Watson; d'àvies amb inquietuds investigadores també: Agatha Christie i la seua Miss Marple, –una àvia victoriana provinciana aficionada al detectivisme– en són un bon exemple. Francesc Gisbert va aprofitar la tradició de la novel·la de detectius –parelles investigadores, àvies que no són el que semblen– quan en el seu llibre *Misteris S.L.* va crear un duet singular i divertit del que ara, amb *Les històries estranyes*, tornem a rebre

notícies. La tia Sofia és una velleta encantadora que s'amaga sota la seua condició i l'aprofita per treure'n tot el rèdit possible a l'hora de resoldre els misteris que la vida li posa al davant. Amb l'ajuda de la joventut de la seua neboda Alicia tenen tot allò necessari per a fer bé el seu treball.

Així doncs, una velleta tranquil·la i una jove de 12 anys, tia i neboda respectivament, formen la parella d'investigadores més sagaç del moment. Quan Alicia, la jove narradora de les sis històries que conformen el nostre llibre, va descobrir la vessant professional oculta de la seua tieta Sofia, de segur que no va imaginar la quantitat d'històries i aventures que juntes, i de la mà de Francesc Gisbert, anaven a viure. Ara, en el seu segon recull d'històries sobre aquestes dues investigadores, són sis els nous misteris que Alicia i la tia Sofia hauran de resoldre. De la mà del seu inseparable gos Poirot (nom d'un dels personatges creat per la mestra de la novel·la d'intriga, Agatha Christie), les dues protagonistes s'enfronten a fets estranys, gairebé paranormals, que, tot i ser ben esgarrifosos, no aturen per un segon a les nostres protagonistes.

Alicia i Sofia es complementen. Són investigadores femenines, i, per tal de continuar amb la tradició literària de

les dones detectius, es deixen seduir per les pistes psicològiques; dirigeixen la mirada a les persones; indaguen i resolen misteris mentre estudien cada detall de la vida de les persones involucrades, i sempre estan a punt per anar allà on els esdeveniments misteriosos i paranormals els demanen.

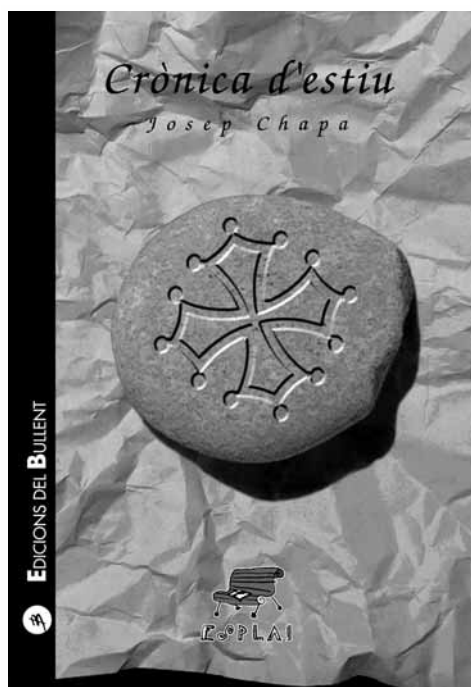
Les històries estranyes és un llibre que agradarà als joves lectors, que fomenta valors especialment necessaris com ara l'observació, la imaginació, la interpretació o la deducció, i que presenta uns personatges atípics –una velleta i una jove– com a protagonistes d'històries i els hi dóna d'aquesta manera un paper que no és el que tenen normalment en la societat on vivim.

□ *Sonia Martínez Icardo*

Temps d'aventures

Cinc joves es coneixen durant les vacances de l'estiu al sud de França. Inquiets i audaçs, el descobriment d'una xicoteta història sobre els càtars els portarà a endinsar-se en una sèrie d'aventures que faran que les vacances passen com un sospir.

CRÒNICA D'ESTIU

JOSEP CHAPA

COL·LECCIÓ «ESPLAI», 36

112 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2007

Res com l'adolescència i la primera joventut per a disfrutar de les vacances d'estiu. Potser és aquesta l'època per a l'antonomàsia per a descobrir aquelles coses que ens fan disfrutar de la vida plenament: la sensació de tenir temps per a nosaltres sense grans responsabilitats, la dedicació plena a les nostres aficions, els viatges, el coneixement d'unes altres persones, la ruptura de la rutina quotidiana... Sens dubte, l'època estival i les vacances escolars ens han servit a molts per a atresorar alguns dels nostres millors records i vivències. Una cosa semblant és allò que passa als cinc protagonistes d'aquest breu relat.

Yiyan, un jove d'origen asiàtic se'n va a passar les vacances amb els seus pares a casa d'una bona amiga que viu a Cotlliure; curiosament, el seu millor amic en l'institut, Daniel, també se'n va a passar l'estiu en una localitat costanera del sud de França, Argeles. Allò que en principi semblava que anava a ser un estiu avorridíssim, es converteix en tot un munt d'aventures i meravelloses experiències que els deixaran una empremta inesborrable. Només aplegar-hi Yiyang coneix Gerard i el seu amic Achmed; prompte tots faran bona amistat. Tanta que decideixen, junt a Daniel, anar un cap de setmana a casa de la cosina de Gerard i és aquí on comencen totes les seues aventures estiuènques. Els cinc joves es faran grans

amics, l'amor també sorgeix entre alguns d'ells i finalment un misteriós paquet que els aplega a tots els unirà encara més per haver compartit una experiència inoblidable.

Comptada en clau d'aventura, *Crònica d'estiu* és un llibre entretingut, correctament escrit i que documenta sobre alguns fets històrics respecte als càtars. Un relat molt idoni per a adolescents als qui, a més a més d'instruir sobre temes relacionats amb la història, se'ls alligona subtilment sobre uns altres valors amb el fet de la convivència racial (per a aquest fi els protagonistes són de diferents nacionalitats i races), la companyonia, la solidaritat, el respecte a les altres cultures i religions, pel medi ambient... El lector jove que s'endinsa en aquestes pàgines de seguida simpatitzarà amb els protagonistes, i per als tutors que s'hi apropen, trobaran reminiscències a les històries de la popular escriptora britànica Enid Blyton, especialment les dels cinc i els set secrets, que van fer les delícies de molts adolescents en els anys cinquanta i seixanta. Com en tots els llibres de Bullent dedicats als joves, *Crònica d'estiu* inclou un quadern de propostes didàctiques per a professors que treballen amb aquests textos en els col·legis.

□ Lourdes Rubio

Els esclops viatgers

Rojo i Azul són dos esclops molt diferents entre si. Un és inquiet i aventurer, i l'altre tranquil i tímid. Un dia la seua propietària els oblida vora mar i tots dos se'n van mar enllà, fins a Àfrica, cadascun a un lloc diferent. Allí els esclops faran noves amistats: persones que els duran als seus peus i els donaran uns altres usos.

LOS ZUECOS DE LA TÍA CASILDA

ANA GÓMEZ-PAVÓN

IL·LUSTRACIONS D'ANA GÓMEZ-PAVÓN

COL·LECCIÓ «HISTORIAS CON MIGA»

BRIEF EDICIONES, VALÈNCIA, 2007

Los zuecos de la tía Casilda conta la història d'una xiqueta, Maria, que, en fer set anys, rep com a regal els esclops de la seua tia. Maria ja els utilitzava per no banyar-se els peus quan regava les plantes de l'hort.

La menuda queda tan il·lusionada amb ells que se'ls duu a la platja i allí els acaba perdent mar endins. Els dos esclops, Rojo i Azul, cadascun per un camí diferent, arribaran al continent africà. L'un, Rojo, quedarà en mans d'un xiquet de pell obscura i cabell arrissat, el qual el farà servir per a jugar amb els altres xiquets i li donarà distintes utilitats: vaixell, cotxe sense rodes i casa.

D'altra banda, Azul, arriba a un port de pescadors. El replega un xiquet que s'aguantava sobre una sola cama i que portava una crossa. També esta persona li donarà una utilitat, com ara posar-se'l per no cremar-se amb l'arena o no xafar els hams.

Los zuecos de la tía Casilda és una obra adreçada al públic infantil a partir de sis anys, en què l'autora dóna vida i humanitza uns objectes inanimats com uns esclops. La fi del conte enllaça amb el tòpic del fi feliç, molt propi de les obres adreçades al públic infantil. En aquest cas, els objectes, a més de ser feliços ells mateix, provocaran que una xiqueta compartisca la seua felicitat amb dos persones diferents situades a l'altra part de la Mediterrània.

El llibre està escrit en castellà i l'autora, Ana Gómez Pavón, proposa uns exercicis finals en què es repassen els principals ensenyaments de l'argument. Amb ells, els joves lectors hauran de reflexionar sobre el que han llegit i aniran descobrint el seu món interior.

La societat en què vivim, cada vegada més plural, també té el seu reflex en el llibre, amb el viatge que els esclops fan a una societat diferent, però alhora igual, amb persones que tenen els mateixos sentiments.

Com és propi de les publicacions adreçades als lectors infantils, l'obra té un ampli desplegament gràfic que complementa el text. Les il·lustracions, així, adquireixen un important paper i mostren sentiments, comportaments, actituds o expressions que ajuden a interioritzar el contingut.

D'altra banda, la col·lecció en què es troba *Los zuecos de la tía Casilda*, «Historias con Miga», té com a objectiu mostrar l'interior d'aquelles persones que escriuen els llibres: persones que eduquen en valors. Les obres són en diversos gèneres, com ara el conte, la novel·la, la poesia i el teatre.

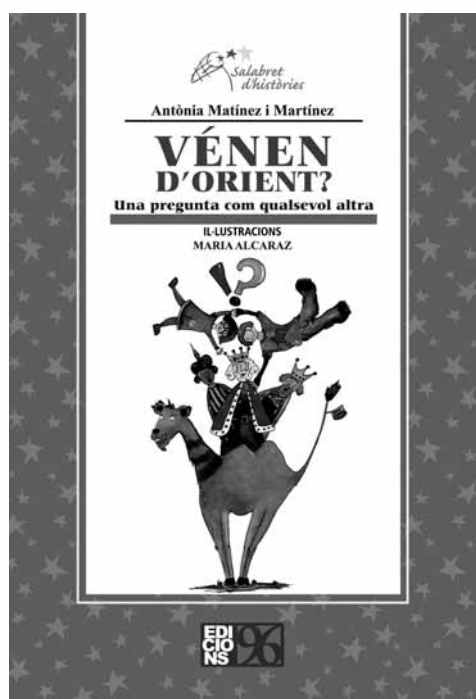
Ana Gómez Pavón (València, 1960) és llicenciada en Dret i especialista en traducció anglés-espanyol. Esta obra ha suposat el seu debut com a autora i il·lustradora en el món de la literatura infantil. Ha guanyat en dues ocasions el primer premi del Concurs de minicontes de l'Escola Oficial d'Idiomes de València.

□ Agustí Hernández Dolz

Real com la magia mateix

Tot un món es pot ensorrar a partir de la crua reflexió d'un xiquet: «Per la televisió hi ha una propaganda que diu de donar diners a xiquets i a xiquetes d'altres pobles més pobres per tal que també tinguen Nadal. Això què significa?, eeeeh!! eeeeh!! Doncs... que si els Reis Mags existiren, els portarien regals encara que foren pobres.» En les mans hàbils de la narradora està reconduir la situació.

VÉVEN D'ORIENT? UNA PREGUNTA COM QUALSEVOL ALTRA
ANTÒNIA MARTÍNEZ I MARTÍNEZ
IL·LUSTRACIONS DE MARIA ALCARAZ
COL·LECCIÓ «SALABRET D'HISTÒRIES», 6
88 PÀGINES

EDICIONS 96, CARCAIXENT, 2007

Antònia Martínez i Martínez és mestra de professió i de vocació. Aquest *Véven d'Orient?*, amb el subtítol afegit d' *Una pregunta com qualsevol altra* és el seu segon llibre i després d' *Exercir de fill no gens fàcil* (Edicions 96, 1999) sabem que continua molt interessada per treballar el diàleg amb sentit de reciprocitat entre els adults i el jovent. És el cas del llibre que motiva aquestes línies, on un grup d'alumnes d'una escola, en edat de qüestionar veritats fins aleshores inqüestionables, s'engresca en un debat al voltant de l'existència o la inexistència dels reis mags d'Orient. La mestra, de nom Laia, per tal d'aportar una miqueta de llum a l'assumpte, rescata del record una història personal, on el seu germà, Edgar, i tota la seua família viuen una experiència divertida, tendra i molt suggeridora en relació amb els màgics personatges reials.

Al marge de l'amenitat de la història, de la riquesa expressiva, de l'adequació versemblant i actual en els diàlegs dels personatges, el llibre compta amb uns elements que val la pena remarcar. En primer lloc, la naturalitat de l'autora, que ni jutja ni adoctrina, a l'hora de tractar les inquietuds, les dèries, les preocupacions dels xiquets, que comparteixen i irremeiablement participen i s'impliquen en el món dels adults.

La relació humana entre aquest grup d'alumnes, així com la que Antònia Martínez recrea a través dels personatges que componen la família de Laia, és un altre dels aspectes interessants del llibre que l'autora domina amb destresa. Especialment atractiva resulta en aquest sentit la convivència dels dos germans, Laia i Edgar. Ell, el major, és l'element que fa de pont entre la situació d'equívoc i de sorpresa que el seu propi comportament genera, i la imaginació meravellada i desbordada de la germana menuda.

Si bé és la intervenció crua i contundent d'un xiquet (la que s'ha transcrit a l'inici d'aquestes línies) la que ha motivat la intervenció de la mestra en el relat d'aquesta història, la interrogació del títol expressa la intenció oberta de

l'autora: ni la narració exemplar, ni el poder d'atracció de les peripècies que viuen els personatges no són suficients, ni menys encara contribuiran a imposar cap conclusió unànime entre l'auditori o, per extensió, entre els lectors i lectores d'aquest llibre. Cadascú haurà d'acabar extraient les seues conclusions personals a l'hora de resoldre aquest enigma que, després de tot, marca un abans i un després en la maduresa emocional dels infants. Per continuar afectats per la mateixa màgia que ells, us recomane que feu un exercici sa: obriu el llibre d'Antònia, feu-vos passar per xiquets, pels alumnes de Laia i, com ells, connecteu els radars, vireu els ulls, «brillants i encuriosits periscopis», feu-vos amics del silenci i deixeu-vos encisar pel poder de persuasió de les paraules de la mestra. Al cap i a la fi, qui de vosaltres no s'ha preguntat mai per la misteriosa existència de Ses Majestats els Reis d'Orient?

□ *Maria Josep Escrivà*

Música, il·lustració i text fan cançó i fan conte

En la col·lecció «Contem i Cantem», el cantautor Paco Muñoz canta per als xiquets i xiquetes cançons populars infantils valencianes. La lletra i la música s'acompanyen de les il·lustracions d'Anna Roig, de manera que música, il·lustració i text fan cançó i fan conte perquè es poden llegir i es poden cantar. La iniciativa editorial inclou propostes didàctiques gratuïtes, elaborades per Núria Ferrer i Sendra, per als ensenyants que les sol·liciten a l'editorial Edicions del Bullent.

LA MASERETA

PACO MUÑOZ

IL·LUSTRACIONS D'ANNA ROIG

COL·LECCIÓ «CONTEM I CANTEM», 1

24 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2007

LA NIT DE NADAL

PACO MUÑOZ

IL·LUSTRACIONS D'ANNA ROIG

COL·LECCIÓ «CONTEM I CANTEM», 4

22 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2007

Cada cançó que dona títol a cada un dels llibres de la col·lecció té una història pròpia, la història de la cultura i de les arrels d'un lloc de la geografia valenciana que Paco Muñoz mateix explica abans de començar cada conte. L'objectiu de cada llibre de la col·lecció «Contem i Cantem» és comú: que la llengua i els significats que atresora continuen vius entre nosaltres i que es transmeten a les generacions futures els coneixements dels nostres avantpassats. En cada llibre Paco Muñoz canta una cançó que el lector pot seguir llegint la lletra però també la música, perquè està acompanyada de les notes amb què s'ha de cantar. Cadascuna de les cançons té a més una història pròpia vinculada estretament amb Paco Muñoz i la manera en què ell la va aprendre o la va escoltar per primera vegada.

La Masereta és un nom que ve de la gent que vivia als masos. La gent de la Mariola anomenava *maseros* o *maseres* a les persones que vivien en eixes casetes de camp de la muntanya. La cançó conta la història d'una xiqueta que era masera i que tenia molt mala memòria. Una nit, el seu avi li va ensenyar una cançó perquè no s'oblidara del que dinaven cada dia a casa i així va explicant tot el que la masereta porta del mercat i què és el que es menja cada dia a casa.

Muñoz proposa als lectors que facen gran la cançó afegint el que cadascun menja a sa casa, perquè la cançó original únicament anomena allò que formava part de la dieta de la masereta i, és clar, cadascú la pot personalitzar.

En l'altre llibre, *La Nit de Nadal*, Paco Muñoz escriu una cançó que li va ensenyar el professor de cant Agustí Alaman quan ell tenia 10 anys. Es tracta d'una nadala que a Muñoz li va semblar curta i que s'ha anat fent gran. Anys després de l'ensenyament del professor Alaman, mossén Lluís Halcon li la va ensenyar sencera, en una versió que és la que ara Edicions del Bullent publica. La nadala parla del naixement del xiquet Jesús i com el pare i la mare se l'estimen i tenen cura que dorma bé. El seu origen sembla que es troba a la comarca dels Ports; per això hi ha algunes paraules que Muñoz no acabava d'entendre, com ell mateix explica.

Cada llibre inclou escrita la música i la referència del disc compacte de Paco Muñoz on es pot trobar la cançó. A més, cal destacar les il·lustracions expressives i coloristes d'Anna Roig.

□ Anna Gimeno

